

HANDLINGSPLAN FOR BÆREKRAFTIG REISEMÅL SETESDAL – 2023-2025

BÆREKRAFTIG REISEMÅL

LOKALT ENGASJEMENT
I ET LANGT PERSPEKTIV

Bakgrunn

Visit Setesdal kvalifiserte seg i 2016 for «Merket for bærekraftig reisemål». Arbeidet med bærekraftig reisemålsutvikling er en metodisk måte å tenke og jobbe med Setesdal som opplevelsesarena.. Re-merking må gjøres hvert tredje år, den ble første gang gjort for Visit Setesdal våren 2019 og reisemålet skal re-merkes i løpet av 2022. I forbindelse med ressursutfordringer forventes denne re-merkingen å være ferdig vinteren 2023.

Pandemi og andre kriselignende tilstander har påvirket reislivsnæringen og arbeidet med reisemålsutviklingen. Struktur og systematikk i arbeidet med å utvikle Setesdal som et bærekraftig reisemål har blitt påvirket av dette. Setesdal som helhet fremstår likevel som mer bærekraftig, det er gjennomført mange aktiviteter og tiltak, og det er ingen tvil om at Bærekraftig Reisemål Setesdal lever og vokser.

Roy Bakke har vært prosjektansvarlig for re-merkingen og Geir Tønnessen har vært prosjektleder. Kirsten Leira ved Destinasjon Hovden har gitt gode tips og råd underveis.

I arbeidet med dokumentasjon har følgende personer fra de fem kommunene hatt overordnet ansvar for å besvare og dokumentere:

Valle kommune: Kay Arne Søgård

Bygland kommune : Sonja Lien Skjevraak

Bykle kommune: Trine Tharaldsen

Evje og Hornnes kommune: Kaja Marie Øvergård Bygland

Åseral Kommune: Randi Byremo

Setesdal Interkommunalt Politisk Råd har og har hatt en sentral rolle i dokumentasjonsarbeidet. Prosjektansvarlig har også løpende rapportert om arbeidet til Setesdal Regionråd og styret i Visit Setesdal.

Forankring, oppfølging og rapportering

Handlingsplan for bærekraftig reisemålsutvikling er basert på indikatorer og kriterier i merkeprosessen. Den er i 2023 revidert i henhold til nye standarder. Handlingsplanen viser de viktigste satsningsområdene i det fremtidige arbeidet med bærekraftig reisemålsutvikling.. Handlingsplan og tiltaksliste skal refereres til på hvert styremøte i Visit Setesdal og skal gjennomgås i mer detalj en gang i året. Medlemmer i destinasjonsselskapet, regionråd og kommunestyre skal holdes oppdatert jfr. handlingsplan. Eksisterende og nye medlemmer skal oppfordres til å delta i det kontinuerlige arbeidet og til aktivt å markedsføre merket. Det må arbeides aktivt med å pleie eksisterende medlemmer og å rekruttere nye medlemmer til selskapet.

Videre organisering

Tidligere har Visit Setesdal vært administrert gjennom administrasjonen til Destinasjon Hovden AS med en tjenestekjøpsavtale med Setesdal Interkommunalt Politisk Råd (SIPR), med ansvaret for å organisere og følge opp arbeidet med bærekraftig reisemål, samt rapportere arbeidet jevnlig til styret og næringen så vel som de fem kommunestyrene og Regionrådet i Setesdal. For å få enda mer fokus på utviklingen av reisemålet overtok SIPR i 2021 selv ansvaret for Visit Setesdal, og vil etablere

dette som et eget AS. Regionrådet er det politiske organet som destinasjonen formidler planer og tiltak gjennom.

Strategier og målsetninger

Visit Setesdal

Visit Setesdal er destinasjonsledelsen for Setesdal sammen med næring, regionråd og kommuner. Den skal samle næring, koordinere markedstiltak og utvikle produkter og vertskapsrollen i Setesdal. Selskapet skal være en pådriver i utvikling av bærekraftig infrastruktur i samarbeid med kommunene. Eiere kan/skal være reiselivsnæring, kommunene og Setesdal Regionråd. Nye vedtekter og ny strategisk plan for selskapet er under utarbeidelse og disse må bygge på prinsippene om bærekraftig reisemål og de allerede eksisterende etiske retningslinjene selskapet har.

Strategi og videre arbeid

Strategisk og taktisk arbeid for destinasjonsledelsen skal være i tråd med prinsippene om bærekraftig reiselivsutvikling.

Hovedstrategien er regionrådets overordnede strategi, og forretningsplan for Visit Setesdal viderefører strategiene og konkretiserer mål og aktiviteter.

Handlingsplanen for bærekraftsarbeidet viser hvilke områder som ved re-merkingen i 2023 trenger mest oppmerksomhet, basert på handlingsplan fra sist periode og arbeidet som er gjort frem mot re-merkingen.

Visjon

*Setesdal skal
være det mest
bærekraftige
reisemålet i
Norge!*

Mål

for de neste årene (også i forretningsplanen)

Hva	Status 2022	2023	2024	2025
Verdiskapning besøksnæring *(tall fra Telemarksforskning)	393 MNOK	+ 5%	+5 %	+5%
Antall gjestedøgn SSB tall	240 837	250 000	260 000	270 000
Antall arbeidsplasser i besøksnæringen*	1 175	1 200	1 225	1 250
Andel av næringen som er medlemmer	47,45	55%	63%	72%
Antall medlemmer	37	50	55	60
Andel gjester som gjenkjenner bærekrafts arbeidet	16,8 %	22%	25%	28%
Andel innbyggere som er positive til utviklingen av reiselivet i Setesdal (svarte 4 eller 5 på en skala fra 1-5)	85,6 %	87 %	88%	90%
Andel gjester som er fornøyd med oppholdet på reisemålet (skala 1-10)	87%	88%	89%	90%
GINI indeks overnatting i Setesdal	45	42	40	38
Antall innbyggere i Setesdal	7 990	8 000	8 020	8 050
Antall fritidsboliger i Setesdal	9 177	9 250	9 300	9 350
CO2 utslipp pr gjestedøgn i kg	66 kg	64 kg	62 kg	60 kg

*) Besøksnæring = Aktiviteter, butikkhandel, servering og overnatting (fra Regional analyse, Telemarksforskning)

Tiltaksplan

Tiltaksplanen er utgangspunkt for Merkearbeidet fra 2023 og videre fremover. Tiltaksplanen er ment å være dynamisk hvor det er ønskelig at det stadig kommer påfyll av nye tiltak, som kan fremme Setesdal som Bærekraftig Reisemål.

Tiltaksplanen er basert på indikatorer og kriterier i Merkeordningen. Utgangspunktet for punktene i tiltaksplanen er en revidering av planen fra 2019 og selve arbeidet med re-merkingen.

Den nye tiltaksplanen tar opp punkter fra sist merking hvor det fortsatt kan gjøres mye, samt nye punkter fra re-merkingen hvor det er store potensial for å styrke bærekraften.

Forkortelser som er brukt i tiltaksplanen: DL=Destinasjonsledelse, PA=Prosjektansvarlig, VS= Visit Setesdal

Kriterier/ Indikator	Tiltak	Kort beskrivelse	Involverer	Fremdrift	Ansvar
A Forankring og implementering politisk					
A	Forankring kommune og regionråd	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at kommunene viderefører arbeidet med bærekraftig reisemål og at de, sammen med Setesdal Regionråd, er aktive bidragsytere for å beholde merket for bærekraftig reisemål	DL Kommuner	Løpende	DL/PA
	Kontinuerlig rekrutteringsarbeid	Prospektering mulige bedrifter Møter med handel og næring i kommunene 1 gang i året pr kommune Løpende en til en møter	DL Handel og næring Kommunene	Løpende 1 gang i året pr kommune Løpende	DL
B. Forankring og implementering på destinasjonen					
	Videreføre arbeidsgruppe med representanter fra alle fem kommuner	Arbeidsgruppen skal sikre fremdrift og implementering av tiltak som øker bærekraftigheten til Setesdal som reisemål	DL Kommuner Næring	Løpende Halvårlig møte	DL/PA
	Evaluering av arbeidet med bærekraftig reisemål	For å sikre at arbeidet med bærekraftig reisemål blir evaluert og videreført skal det i Destinasjonsselskapenes styremøter alltid rapporteres om status på Bærekraftig reisemål	DL	Hvert styremøte	DL/PA
B1-2.1	Informasjon til kommunestyrene (og regionråd)	Destinasjonsselskapet skal sørge for at de 4 kommunestyrene og Regionrådet for Setesdal hvert år blir orientert om arbeidet med bærekraftig reisemål.	DL Kommunene Setesdal Regionråd	Årlig	DL/PA

Kriterier/ Indikator	Tiltak	Kort beskrivelse	Involverer	Fremdrift	Ansvar
B1-2.2	Oppdatering av handlingsplan	Handlingsplanen skal gjennomgås og oppdateres hvert halvår med nye tiltak og tiltak som er gjort. Det skal være spesielt fokus på GAP punkter	DL	Halvårlig	DL/PA
B2-2	Informasjon til medlemmene	Medlemmene i destinasjonsselskapene skal løpende informeres om arbeidet med bærekraftig reisemål via nyhetsbrev og medlemsmøter. Medlemmene skal oppfordres til å iverksette tiltak og løpende rapportere tiltak iverksatt og gjennomført.	DL Medlemmer i VS	Halvårlig	DL/PA
B3	Involvering og rekruttering	Destinasjonsledelsen skal arbeide for økt antall medlemmer og at medlemmer i høyere grad involverer seg i arbeidet med å utvikle destinasjonen og relevant prosjektarbeid	DL Medlemmer	Ongoing	PA/Ledelse Visit Setesdal
C. Bevaring av natur, kultur og miljø					
C3-3-4	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at reiselivets eventuelle negative påvirkning blir bøtet på med f.eks. reparasjon av stier, styring av ferdsel etc.	Utarbeide besøksstrategier også for områder som ikke er verneområder. Primært bruke besøksstrategi for SVR som mal. Arbeide for oppdaterte sti – og løypeplaner i kommuner	DL Vernestyrer Kommuner	Ongoing	Årlig
C4-1	Øke antall miljøsertifiserte bedrifter, kommuner og arrangementer gjennom å tilrettelegge slik at det er enkelt for virksomhetene/bedriftene å komme i gang og å gjennomføre.	Markedsføre støtteordning til Setesdal Regionråd bedre og jobbe for at denne ordningen videreføres Kun 1 av 4 kommuner er sertifisert. Kun få av de største reiselivsbedriftene sertifisert.	DL Næring Ordførere og rådmenn	2023-2025	DL
C3-1.2	Redusere utslipp forbundet med transport på og til/fra destinasjonen Forbedret GINI indeks	Markedsføre Nasjonal Sykkelrute 3 Øke antall el-sykler i elsykkelnettverk Fremme lengre opphold – fortsette kampanjen Setesdalsreisen sammen med hotellnettverket	DL Næring Kommuner	Ongoing	DL
C4-7-3	Vannkvalitet bading	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at det tas vannprøver på alle registrerte badeplasser en gang i året	DL Kommuner	Årlig	DL

Kriterier/ Indikator	Tiltak	Kort beskrivelse	Involverer	Fremdrift	Ansvar
C3-2	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at det på destinasjonen og i kommunene finnes planer og tiltak for de klimaendringer som destinasjonen kan bli berørt av	Jobbe for rutiner for dokumentasjon. Destinasjonsledelsen må også jobbe for at næringen planlegger og utvikler seg i tråd med klimaendringer som kan komme	DL Kommunen Næringen	Revideres årlig	DL
C4-4	Avfallshåndtering og tømme-stasjoner bobil (bobil er iverksatt)	Sette i gang dialog med kommuner/vegvesen/SVR/DNT om dette for å få vurdert om behovet er dekket	Kommunen Statens Vegvesen SVR	IIa 2023	DL
D. Styrking av sosiale verdier					
D5-1-1	Skape gode holdninger til samfunnsansvar	Opplæring i samfunnsansvar for næringen -Kurs/gode eksempler/fagdager	DL Kommunen Setesdal Regionråd Medlemmene	2023-2025	DL
D5-1.1 Og D5-1.4	Har destinasjonsledelsen avdekket områder på reisemålet hvor lokalsamfunnet er negativt påvirket av høyt besøksvolum	Følge opp svar fra innbygger/gjesteundersøkelse og forberede/innføre tiltak og overvåke utvikling	DL og lokale aktører - kommunen		
D5-1-2	Destinasjonsledelsen skal tilrettelegge for/ta initiativ til opplæring i samfunnsansvar for reiselivsnæringen på reisemålet	E-lærings programmer, samlinger og workshops. Årsmøte og nyhetsbrev. Skape presse på gode tiltak. Motimate.	DL	Årlig	DL
D5-1-3	Markedskommunikasjon	Visit Setesdal skal ha en merkevarebok for selskapet hvor det også ligger anbefalinger til medlemmer. (delvis på plass med strategi)	DL	Innen 2024	DL
D5-1-4	Destinasjonsledelsen skal gjennom sin markedskommunikasjon arbeide for at forventninger til gjesters adferd blir synliggjort for gjester	Skilting, publikasjoner, web og trening	DL	Årlig	DL

Kriterier/ Indikator	Tiltak	Kort beskrivelse	Involverer	Fremdrift	Ansvar
D6-2-1/2 D7-1-1/2	Destinasjonsledelsen skal videreføre og utvikle opplæringsprogrammet med nye og aktuelle temaer og aktivt arbeide for at så mange som mulig jevnlig deltar i disse programmene	Opplæringsprogrammet skal markedsføres ovenfor medlemsbedrifter og kommuner. Nye e-læringsprogrammer skal vurderes og det må brukes eksterne aktører.	DL Næring Kommuner Eksterne aktører	Ongoing	DL
D8-2.1	Risikoanalyse og tiltaksplan	RISK analyse skal jevnlig oppdateres og nye hendelser skal føres inn. Tiltaksplan for RISK analyse skal jamføres før hver sesong. Følge opp aktører på reisemålet og bistå disse i arbeidet	DL Næring Politi og redning	Halvårlig	PL
D8-2-2/3	Sikkerhet og beredskap Møte mellom aktører i dette arbeidet	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at destinasjonen og medlemsbedriften har beskrevet sikkerhetsrutiner, f.eks gjennom en sikkerhetsmanual. Destinasjonsledelsen skal ta en mer aktiv rolle i dette arbeidet på reisemålet	DL Bedrifter Kommuner Politi Redning	Manual utarbeides og evalueres årlig	PL/medlemsbedrifter
D8-3-3	Destinasjonsledelsen skal jobbe for at besøkende med særskilte behov blir en integrert del av destinasjonens utviklingsplaner og at informasjon om dette er tilgjengelig på destinasjonens nettsider og andre relevante flater	Informere og trene næring, jobbe for bedre tilrettelegging og informere bedre på alle flater. Det bør vurderes å bruke ekstern kompetanse på dette området da Setesdal som reisemål har mye ugjort på dette området	DL Næring Kommuner Eksterne aktører	ASAP	DL
E. Økonomisk levedyktighet					
E10-1	Overvåke utviklingen i gjestedøgn	Destinasjonsledelsen skal kontinuerlig overvåke hvordan denne utviklingen er og informere næring og styret løpende.	DL Næring	Løpende	Styret i VS
E10-2-1	Vekst i lav - og mellomsesong, redusere GINI indeks for overnatting	Destinasjonsledelsen skal overvåke utviklingen og gjennomføre den plan som er laget for dette. Nye tiltak må vurderes	DL Næring	Halvårlig	DL

Kriterier/ Indikator	Tiltak	Kort beskrivelse	Involverer	Fremdrift	Ansvar
E10-4-2	Destinasjonsledelsen skal i kommunikasjon med medlemsbedriftene og gjennom avtaler, jobbe for at medlemsbedrifter selger og markedsfører lokale produkter og tjenester	Bedre samarbeid og synliggjøring av hva den enkelte aktøren selger og tilbyr å sette dette i et system for mersalg og gjensalg av hverandre. Selge hele Setesdal hele tiden!	DL Næring	Ongoing	DL